

**SOLLEMNITAS NATIVITATIS
DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI
2011**

Litteræ Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum

SVUCI SVOJE TUGOVANJE!

Draga braćo: Božić je, svetkovina je Boga-sa-nama, Emanuela. Božić je, svetkovina je Riječi tijelom postale; Sin koji je, a da nije prestao biti Sinom, postao našim bratom (usp. 2Čel 198). Božić je, navještaj mira: “*Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim*” (Lk 2,14), Krist “*je mir naš*” (Ef 2,14). Božić je, radosna vijest za sve čovječanstvo: Onaj koji ne može trpjeti osjeća se zanesenim strastvenošću ljubavi. Da, Božić nam objavljuje strastveni značaj utjelovljenja: objavljuje strastvenost Boga za čovjeka. Božić je početak svadbene gozbe između Boga i čovječanstva, početak ljubavi koja će biti jača od smrti (usp. Pj 8,6). I, ako je sigurno da je “*blaženije davati nego primati*” (Dj 20, 35), onda Božić nije samo svetkovina radosti čovjeka jer se osjeća ljubljanim, nego je također svetkovina radosti Boga jer ljubi. Božić je rađanje Boga na zemlji, rađanje čovjeka na nebesima.

”Javljam vam veliku radost”(Lk 2,10).

Božić sve poziva na radost. I motiv te radosti je jednostavan i ponekad, ljudski gledano, nevjerojatan, shvatljiv samo polazeći od vjere: Bog nas je pohodio, tijelo Božje učinilo se solidarnim s našom slabošću. Napokon, čovjeka je zagrlio Onaj koji ga ljubi. No, to se događa na posve nov i neočekivan način. Ako se idoli razlikuju po svojoj “ogromnoj veličini”, po svom “izvanrednom sjaju” i po svom “zastrašujućem izgledu” (usp. Dn 2,31), ako se u davnim vremenima Bog očitovao kao veliki, strašni, moćni i slavni Bog, Bog koji ulijeva strah (usp. Post 3,10), sada u punini vremena (usp. Gal 4,4), Bog svoju veličinu očituje u malenosti novorođenčeta, svoj očaravajući sjaj u Djetetu zaogrnutom pelenama, i svoj zastrašujući lik u djetetu koje dršće od hladnoće u jednoj štalici (usp. Lk 1,12). Svevišnji i svemogućí Gospodin, upravo zato što je velik, ujedno je i onaj od koga ne možemo zamisliti ništa manje (usp. Lk 9, 48). Bog koji nam se objavljuje o Božiću, uistinu je Mali Bog, Božić, nemoćan, Bog koji treba čovjeka; krhki i nezaštićeni Bog koji ima povjerenja u čovjeka (usp. Lk 2,7). I upravo stoga se izlaže odbijanju (usp. Iv. 1,11). Baš je ranjivost ljubavi ona koja ne može ne poštivati slobodu čovjeka, ali onima koji ga prihvaćaju u njegovu siromaštvu, poniženju i poniznosti, koji ga prihvaćaju u njegovoj ranjivosti daje “moć da postanu djeca Božja” (Iv 1,12).

Božić je uvijek svetkovina siromašnih i

jednostavnih: uistinu, “*Bog voli govoriti s jednostavnima*” (Vulg. Izr 3,23). Marija je prva primila poziv na radost (Lk 1,28), i njezin *Magnificat* je himan klicanja svih poniznih (usp. Lk 1,46sl). Pastiri su prvi primili radosnu vijest o rođenju Spasitelja (usp. Lk 2,10) i prvi su odgovorili s hvalama (usp. Lk 2,20). Ivan kliče od radosti još dok je u utrobi majke (usp. Lk 1,44), i kad Isus započinje svoje poslanje, Preteča “*klikće od radosti na glas Zaručnikov*” (Iv 3,29). Sa svoje strane, Franjo, *Siromašak*, jednako tako na kraju svojih dana, već gotovo slijep i u najvećoj oskudici, piše *Pjesmu stvorova*, promatrajući poniznost utjelovljenja i kontemplirajući otajstvo Božića, dopušta da se njegovo srce ispuni neizrecivom radošću (usp. 1Čel 84).

Radost Božića udijeljena je siromašnima i jednostavnima, čistima srcem, kao što su Marija, pastiri, Ivan, Franjo. Bog se ne objavljuje mudrima i razboritima (usp. Lk 10,21), izabire ono što svijet prezire (usp. 1 Kor 1,28). Takvi se ne raduju čak ni onom što Bog za njih čini. Bilo bi kao prisvojiti si primljeni dar. Siromašni i jednostavni se raduju jer se doživljavaju puni Boga. I svatko ga prihvaća u mjeri u kojoj ga veliča, i sposoban je veličati u mjeri u kojoj prepušta mjesto njegovoj veličini, snizujući se. Božić nam ne samo pokazuje put koji je Bog prešao da bi našao čovjeka, nego također i put koji čovjek treba prijeći da prihvati Boga: On, premda bogat, učini sebe siromašnim iz ljubavi, da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8,9); On “*veliki Pastir ovaca*” (Hebr 13,20), pokazuje se najnižima kao što su pastiri, poniznima kao što je Marija, malenima kao što je Franjo, i onima koji se povlače da bi on rastao, kao što je bio Ivan. Veličina ljubavi Boga očituje se u tom što se je učinio malenim. Na isti način, veličina čovjeka se pokazuje u tome što prepušta prostor Onomu zbog čijeg rođenja jedna legija nebeske vojske slavi Boga govoreći “*Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim*” (Lk 2,14).

”Radujte se u Gospodinu”(Fil 4,4).

Radujmo se, braćo, jer došao je obećani trenutak. Radujmo se, svetkujmo, sudjelujmo u radosti Boga! (usp. Sof 3,14-17). Da, imamo obilje razloga da se radujemo. Oni koji ne umiju čitati znakove vremena Božjim očima, pred teškoćama koje Crkva proživljava - dovoljno je spomenuti, između

ostaloga, posljednje sablazni; pred teškoćama koje proživljava naš Red i sav redovnički život – spomenimo manjak zvanja; pred teškoćama društva – mislimo na ekonomsku krizu koja dotiče sve, osobito najsiromašnije, ali također i na duboku kulturnu krizu koju proživljavamo – uvjereni su da ima puno razloga da se bude zabrinuti i daju da ih vodi tuga, navodeći i druge na malodušnost. Mnogima od njih Bog se čini apstraktnim i beskorisnim, mnogim drugima, bez da to jasno priznaju, teško pada Božja šutnja. Ima mnogo onih koji pred stvarnošću, kako smo je opisali i koja je zasigurno mučna, žive ono isto iskustvo učenika na putu u Emaus prije nego su susreli Uskrsloga, a izraženo je riječima “*a mi se nadasmo...*” (Lk 24,21). Oni, naprotiv, koji umiju sve čitati na Božji način, bez da zatvaraju oči pred ovim stvarnostima, koje smo upravo opisali, otkrivaju tisuću razloga radosti. Te osobe stvarnost uzimaju ne kao poraz, nego kao izazov, kao povoljnu priliku i kao *kairós*. I sve to zato jer znaju da je Gospodin došao da ostane s nama – “*i nastani se među nama*” (Iv 1,14) –; došao je da korača uz naš bok u sve dane do svršetka vremena (usp. Mt 28,21). Neće nas više moći nazivati napuštenima, neće više našu zemlju nazivati opustošenom (usp. Iz 62, 4). Pohodio nas je Onaj koga smo iščekivali: Spasitelj, Mesija, Gospodin (usp. Lk 2,11).

Ako je izvor radosti u posjedovanju poznatog i voljenog dobra, i u susretu i u zajedništvu s drugima, s većim razlogom kao vjernici i kao Manja braća smo pozvani da iskusimo veliku radost kad ulazimo u duboko zajedništvo s Bogom, koga ispovijedamo najvišim dobrom (usp. PoBLE, 3), također i usred *zime* i usred *tamne noći* kroz koju netko može prolaziti.

”... da vaša radost bude potpuna” (Iv 15,11).

U ovim *delikatnim* i *mučnim* vremenima toliko je važno svjedočiti radost. Mi koji “izbližega” slijedimo Krista, pozvani smo da uzajamno dijelimo radost samoga Isusa: “*to vam rekoh da moja radost bude u vama i da vaša radost bude potpuna*” (Iv 15,11). Potpuna radost nije samo mogućnost, niti utopija. Za vjernika ona je odgovornost. Ako je radost “određena otkrićem da se osjećamo zadovoljnima” (H. G. Gademer), ako je radost iskustvo punine, onda onaj tko je kušao Božju ljubav i koji Boga ljubi otvorenim i zahvalnim srcem, ne može ne kušati tu radost koju mu nitko ne može oduzeti: niti nevolje bilo kojega tipa, niti situacije velikog trpljenja i proturječnosti (usp. 2 Kor 7,4; Kol 1,24). Štoviše, otkrit će potrebu

da tu radost koja preplavljuje njegovo srce svjedoči među onima koji žive iste situacije. I njegov život će postati pjesma: *pjesma radosti* koja natapa njegove korijene u sigurnosti da korača zajedno sa *Bogom-sa-nama*. I njihova pjesma će učiniti da život drugih bude život otvoren nadi. Za nas koji vjerujemo u Krista, Božić je žurni poziv da budemo svjedoci radosti u žalosnom svijetu, unatoč tolikim rastrešenostima ili, vjerojatno, zbog tolikih rastrešenosti koje ga udaljavaju od istinskog razloga zbog kojega se radovati: Krista Isusa.

Draga braćo, budući da je radost za nas odgovornost, ukoliko smo kršćani i još više ukoliko smo sinovi Franje, ne smijemo svijet lišiti svjedočanstva *ove neizrecive i proslavljene radosti* (usp. 1 Pt 1,8-9), koja se rađa iz vjere u Krista i koja se sastoji u životu u Bogu.

Neki bi se mogli upitati: kako, kada i gdje svjedočiti tu radost? Da se odgovori na ta pitanja, držim da se osobito treba pokazivati radost našega poziva. Poziv nam je došao a da ga nismo izazvali. Na neki način možemo reći da smo nabasali na Njega i da smo ga otkrivali polako mu dopuštajući da uđe u naše srce po slušanju Riječi i po sudjelovanju u sakramentima, i u mjeri u kojoj smo prihvatili posredovanja koja je sam Gospodin postavljao na naš put da shvatimo njegov plan sa nama. I malo po malo, gotovo i ne zamjećujući to, rađala se velika strastvenost za Krista koji nas je doveo da ga nasljeđujemo, prihvaćajući Evanđelje kao *pravilo i život*, i prigrljujući sam život Kristov: poslušan, bez ikakvog vlasništva i u čistoći (usp. PPr 1,1). I istovremeno je rođena strastvenost za druge, osobito za posljednje, i strastvenost za Crkvu. I mi smo se svim srcem posvetili da dar Evanđelja nosimo drugima, jer osjećamo da On u nama prebiva. I, kao u slučaju Samarijanke, ugašena žed se je pretvorila u navještaj i poslanje (usp. Iv 4, 1ss).

Ima mnogo braće koja, također i poslije toliko godina, i usred kušnji svake vrsti, nastavljaju svjedočiti radost svoga poziva. Mislim na braću koja žive s radošću *ne posjedujući ništa vlastitoga* i zbog toga su uistinu slobodni od svih tjeskobnih briga moći i posjedovanja: tako su siromašni da imaju samo Boga i to im je dosta, jer su otkrili da je on “*naše dostatno bogatstvo*” (PoBLE 4). Toliko su siromašni da osjećaju evanđeosku slobodu. Mislim na braću koja, živeći iz *logike dara* i nadvladavajući svaku vrstu kulturalne, religiozne i geografske barijere, bezuvjetno se zalažu da donose dobru vijest Evanđelja svima, *blizima i dalekima*. Mislim na one koje kuša bolest ili koji, kao

Pavao, osjećaju bol *trna zabodenoga u tijelo* (usp. 2 Kor 12,7), i, ipak, nastavljaju pružati osmjeh i sijati radost među onima koji ih okružuju, jer osjećaju da ih ljubi Bog ljubav (usp. PoBLE 4). Mislim na one koji, svjesni da svoj poziv nose u glinenim posudama (usp. 2 Kor 4,7), ali sigurni u činjenicu da se u njihovoj krhkosti očituje snaga Gospodinova (usp. 2 Kor 12, 9), nastavljaju, dan na dan, podnositi teret i žegu dana, s rukom na plugu bez okretanja unatrag, premda se tlo koje oru pokazuje tvrdim i treba voditi računa o mnogom kamenju i korovu koji ugrožavaju da sjeme donese plod. Mislim, napokon, na one koji s radošću prihvaćaju dar braće (usp. Opr 14) i, istovremeno, se ustrajno posvećuju izgrađivanju bratstva, ne očekujući za uzvrat ništa osim bratova dobra. Hvala, braćo, što ste misionari radosti!

Zajedno s ovima, ima druge braće u kojima se opasnost rutine, nemotiviranosti, žalosti, osrednjosti i nedostatka strastvenosti u predanju očituje u njihovu životu, i to zrači iz njihovih lica. Trpe i, ne želeći to, čine da i drugi trpe, jer se ne osjećaju sretnima. U takvim situacijama, ako netko ne želi zaputiti se bez povratka, nužno je vratiti se prvoj ljubavi, otkriti Boga-sa-nama. Nužno je vratiti se molitvi, izvoru iz kojega izvire radost susreta s Gospodinom, oganj protiv hladnoće ravnodušnosti, nemotiviranosti i žalosti. Kad molimo, naše se srce oslobađa od tolikih naslaga i oslobađa nas od mušica kratkotrajnog raspoloženja. Osim toga, kad ulazimo u svoju sobu i u tajnosti molimo Oca (usp. Mt 6,6), kušamo veliku novu radost: onu da zagovaramo druge. Kao za Franju, i za nas iskustvo Boga treba biti prvi izvor radosti. S druge strane, nužno je otkriti ljepotu bratstva otvorenoga Crkvi, svijetu i svemu stvorenju. *Zimu* koju prolazimo u redovničkom i franjevačkom životu, i u samom životu Crkve, ne treba gledati kao put smrti, nego kao *vrijeme obrezivanja*, vrijeme

povoljno da se radi na korijenju, da se vrati bitnome, da dopustimo da nas Bog ponovno susretne. Ostalo će učiniti On i vaš će život ponovno biti *pjesma radosti*.

Svuci svoje tugovanje! (usp. Bar 5,1).

Brate, ti koji živiš ogrnut tugom, svuci je, jer “*tvoj Bog već vlada*” (Iz 52,7), jer Novorođeni je Emanuel, Bog-sa-nama (usp. Mt 1,23). Vi koji prolazite tamnu noć i mislite da se je došlo do *zalaska*, “*ne tugujte, ne plačite... radost Gospodinova vaša je jakost*” (Neh 8,9-10). Božić nas propitkuje u dubinu živimo li ili ne živimo radost Boga-sa-nama. Čovječanstvo treba kršćanski i franjevački život koji je prozirnost Krista i koji se očituje u potpunom predanju, radosnom i strastvenom. To će biti veliki prijedlog za zvanje. Misionari smo više po onom što jesmo nego li po onom što činimo ili govorimo. Biti radosni, pretvarati naše deprimirajuće, negativne i malodušne stavove u zanosne, pozitivne i punonadne stavove, to je *conditio sine qua non* pastoralna zvanja i uvjerljivog navještaja Evandjelja. Franjo nam pokazuje put da postignemo to da sijemo radost: dopustiti da Krist uđe u naša srca, u naš život, i koračati s rukom u ruci s drugima; najprije sa braćom koju nam je Gospodin dao, s kojima uzajamno dijelimo život i poslanje, i onda sa svim ljudima miljenicima Božjim, osobito sa posljednjima i rubnima.

Sa zagrljajem Mira i dobra, svima vama želim: radostan i sretan Božić!

Rim, 8. studenoga 2011.
Svetkovina blaženoga Ivana Duns Škota

Vaš brat, ministar i sluga

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Generalni ministar, OFM